

UCHWAŁA Nr VIII/27/2020
VIII KRAJOWEGO ZJAZDU APTEKARZY
z dnia 26 stycznia 2020 r.

w sprawie rękojmi należytego prowadzenia apteki ogólnodostępnej
w przypadku, gdy podmiotem prowadzącym jest farmaceuta lub spółka
farmaceutów

Na podstawie art. 35 w zw. z art. 37 pkt 1 oraz w zw. z art. 7 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 5, 9 i 9a ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1419, z późn. zm.) Krajowy Zjazd Aptekarzy uchwala, co następuje:

§ 1.

Mając na uwadze bardzo negatywne zjawisko, polegające na tym, że o udzielenie zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej występują osoby lub spółki osobowe (spółka jawna lub partnerska złożona z farmaceutów), które - co do zasady - taką kompetencję posiadają, przy czym nie działają one samodzielnie i niezależnie, ale są kontrolowane w bezpośredni lub pośredni sposób przez podmioty, które - co do zasady - nie mogą uzyskać zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej (np. spółki z o.o.), Krajowy Zjazd Aptekarzy wyraża następujące stanowisko:

1. Podkreśla się, że zgodnie z art. 99 ust. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (tj. Dz.U. z 2019, poz. 499, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem farmaceutycznym”, prawo do uzyskania zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej posiada:
 - 1) farmaceuta posiadający prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 4 i art. 4b ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich, prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą, zwany dalej „farmaceutą”;
 - 2) spółka jawna lub spółka partnerska, której przedmiotem działalności jest wyłącznie prowadzenie aptek, i w której współnikami (partnerami) są wyłącznie farmaceuci posiadający prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w pkt 1, zwana dalej „spółką farmaceutów”.
2. Krajowy Zjazd Aptekarzy stwierdza, że farmaceuta (spółka farmaceutów) nie daje rękojmi należytego prowadzenia apteki ogólnodostępnej, o której mowa w art. 101 pkt 4 Prawo farmaceutyczne, jeżeli:

- 1) jest kontrolowany w sposób bezpośredni lub pośredni w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz.U. z 2019, poz. 369, z późn.zm.), w szczególności jest podmiotem zależnym w rozumieniu tego przepisu;
- 2) w celu zatajenia prowadzenia na własny rachunek lub rzeczywistych rozmiarów działalności gospodarczej polegającej na prowadzeniu apteki ogólnodostępnej:
 - a) posługuje się imieniem i nazwiskiem, nazwą lub firmą innego podmiotu,
 - b) godzi się na posługiwanie się przez inny podmiot jego imieniem i nazwiskiem, nazwą lub firmą;
- 3) zawarł umowę, niezależnie od jej nazwy, np. umowę franczyzową, umowę o współpracy, umowę konsorcjum, umowę partnerską, umowę patronacką, itp., która zawiera postanowienia pozbawiające lub istotnie ograniczające samodzielność lub niezależność farmaceuty (spółki farmaceutów) w prowadzeniu apteki, w szczególności postanowienia przewidujące:
 - a) zastrzeżenie, że farmaceuta (spółka farmaceutów) nie może bez zgody podmiotu trzeciego dokonywać czynności faktycznych lub czynności prawnych, w tym czynności o zaciągnięciu zobowiązania lub rozporządzających, związanych z prowadzeniem apteki,
 - b) zobowiązanie lub prawo farmaceuty (spółki farmaceutów) do działania przy prowadzeniu apteki pod firmą innego przedsiębiorcy;
 - c) zobowiązanie lub prawo farmaceuty (spółki farmaceutów) do używania przy prowadzeniu apteki firmy, nazwy, logo, godła, skrótu literowego lub innego charakterystycznego symbolu używanego lub wcześniej używanego do oznaczenia innego przedsiębiorcy lub przedsiębiorstwa, w szczególności podmiotu, który prowadzi inne apteki lub nie posiada już - zgodnie z art. 99 ust. 4 Prawa farmaceutycznego - prawa do uzyskania zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej, co stanowi zachowanie wprowadzające w błąd pacjentów lub innych klientów aptek,

- d) zobowiązanie do zawierania umów lub dokonywania innych czynności prawnych określanych przez podmiot trzeci,
- e) zobowiązanie do zawierania umów lub dokonywania innych czynności określanych z podmiotami określonymi lub wskazanymi przez podmiot trzeci,
- f) udzielenie lub zobowiązanie do udzielenia nieodwoływalnego, niewygasającego na wypadek śmierci pełnomocnictwa, w szczególności w formie aktu notarialnego,
- g) udzielenie lub zobowiązanie do udzielenia pełnomocnictwa umocowującego podmiot trzeci do działania w imieniu farmaceuty (spółki farmaceutów) we wszystkich sprawach związanych z prowadzeniem apteki, z równoczesnym pozbawieniem farmaceuty (spółki farmaceutów) uprawnień do bezpośredniego prowadzenia apteki,
- h) udzielenie lub zobowiązanie do udzielenia pełnomocnictwa umocowującego podmiot trzeci do reprezentowania tego podmiotu w umowach z farmaceutą (spółką farmaceutów),
- i) zobowiązanie do wyrażania zgody na zarządców sukcesyjnych wskazywanych przez podmiot trzeci,
- j) zobowiązanie podmiotu trzeciego do wykonywania w imieniu farmaceuty (spółki farmaceutów) działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia apteki,
- k) zobowiązanie podmiotu trzeciego do uiszczania należności publicznoprawnych w imieniu farmaceuty (spółki farmaceutów) dotyczących prowadzenia apteki,
- l) zobowiązanie podmiotu trzeciego do zastępowania farmaceuty (spółki farmaceutów) w realizacji obowiązków pracodawcy, strony umów cywilnoprawnych oraz innych umów dotyczących prowadzenia apteki,
- m) zobowiązanie podmiotu trzeciego do wypłacania farmaceucie (spółce farmaceutów) wynagrodzenia za pozostawanie podmiotem prowadzącym aptekę,
- n) zobowiązanie do udostępniania podmiotowi trzeciemu dokumentów dotyczących prowadzenia apteki, które standardowo

- pozostaje w zakresie swobodnej decyzji podmiotu prowadzącego aptekę,
- o) zobowiązanie farmaceuty (spółki farmaceutów) do zapłaty kary umownej za zaprzestanie prowadzenia apteki bez zgody podmiotu trzeciego,
 - p) zobowiązanie farmaceuty (spółki farmaceutów) do przeniesienia przedsiębiorstwa apteki lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa na inny podmiot, wskazany przez podmiot trzeci,
 - q) zobowiązanie farmaceuty (spółki farmaceutów) do niezawieszania działalności polegającej na prowadzeniu apteki,
 - r) zobowiązanie do zapłaty kary umownej w przypadku jakiegokolwiek zachowania, które standardowo pozostaje w zakresie swobodnej decyzji podmiotu prowadzącego aptekę;
- 4) w wyniku jakichkolwiek innych zdarzeń, za które ponosi odpowiedzialność, nie posiada pełnej samodzielności lub niezależności w prowadzeniu apteki.
3. Zdaniem Krajowego Zjazdu Aptekarzy farmaceuta lub spółka farmaceutów nie może należycie prowadzić apteki ogólnodostępnej w sytuacji, gdy inny podmiot ma możliwość wywierania na farmaceutę lub spółkę farmaceutów decydującego wpływu, ponieważ:
- 1) samodzielność stanowi istotę i warunek konstytuujący każdy zawód zaufania publicznego, o którym mowa w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, w tym zawód farmaceuty (aptekarza);
 - 2) zachowanie to narusza:
 - a) **art. 3 ust. 1** Kodeksu Etyki Aptekarza Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiącego załącznik do uchwały Nr VI/25/2012 VI Krajowego Zjazdu Aptekarzy z dnia 22 stycznia 2012 r., zwanego dalej „Kodeksem Etyki Aptekarza RP”), stanowiący, że „Aptekarz, będąc osobiście odpowiedzialnym za wykonywaną pracę, jest wolny w podejmowaniu swoich zachowań, zgodnie ze swym sumieniem i współczesną wiedzą medyczną,
 - b) **art. 2 ust. 2** Kodeksu Etyki Aptekarza RP, zgodnie z którym „Aptekarz nie może posługiwać się swą wiedzą i sprawnością

zawodową w zachowaniach sprzecznych ze swoim zawodowym powołaniem”,

c) **art. 15** Kodeksu Etyki Aptekarza RP, zgodnie z którym „Aptekarz tworzy opinię o całości zawodu, wobec czego musi powstrzymać się od jakiegokolwiek zachowania, które mogłyby spowodować naruszenie dobrego imienia pozostałych członków zawodu”,

d) **art. 18 ust. 1** Kodeksu Etyki Aptekarza RP, zgodnie z którym „Aptekarz w każdej sytuacji zawodowej zawiera z pracodawcą lub pracownikiem taką umowę, która gwarantowałaby Aptekarzowi możliwość wykonywania zawodu zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym Kodeksie Etyki Aptekarza RP”;

3) stan ten podważa cel zmian wprowadzonych w art. 99 ust. 4 Prawa farmaceutycznego przez ustawę z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy - Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2017, poz.1015), tj. stan, w którym o prowadzeniu apteki ogólnodostępnej, będącej placówką ochrony zdrowia publicznego, decydują wyłącznie farmaceuci.

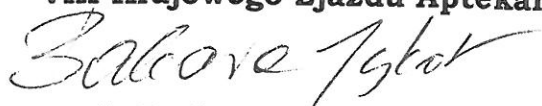
4. Krajowy Zjazd Aptekarzy zwraca się do wojewódzkich inspektorów farmaceutycznych oraz okręgowych izb aptekarskich, aby w postępowaniach w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie aptek ogólnodostępnych szczególną uwagę zwrócić na okoliczności faktyczne i prawne wpływające na samodzielność i niezależność podmiotu ubiegającego się o zezwolenie.

5. Krajowy Zjazd Aptekarzy podkreśla, że przy wyrażaniu stanowiska w sprawie rękojmi należytego prowadzenia apteki podmiotu prowadzącego lub ubiegającego się o prowadzenie apteki należy uwzględniać fakt, że zezwolenie na prowadzenia apteki jest decyzją administracyjną, aktem publicznoprawnym, którego przedmiotem jest udzielenie uprawnień publicznoprawnych, regulowanych przepisami prawa publicznego, ukierunkowanymi na ochronę interesu publicznego. To ochrona interesu publicznego tkwi u podstaw zasady uznającej, że podmiot prowadzący aptekę musi być samodzielny i niezależny w prowadzonej przez siebie działalności, nie może pozostawać pod jakimkolwiek wpływem innych podmiotów oraz działać pod firmą innego podmiotu niż ten, na rzecz którego wydane zostało zezwolenie.

6. Krajowy Zjazd Aptekarzy przypomina wszystkim farmaceutom, w tym przede wszystkim tym ubiegającym się, samodzielnie lub w ramach spółki jawnej lub partnerskiej, o udzielenie zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej, że wszelkie zachowania, które naruszają godność zawodu, a w szczególności zachowania farmaceutów, które posiadają znamiona naruszenia zasad wykonywania zawodu farmaceuty lub Kodeksu Etyki Aptekarza RP, będą dokładnie zbadane i ocenione przez organy odpowiedzialności zawodowej samorządu aptekarskiego.
7. Krajowy Zjazd Aptekarzy, jako najwyższa władza samorządu zawodowego farmaceutów, będąc zobowiązany do pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu farmaceuty, za szczególnie naganne uznaje przypadki, gdy farmaceuci lub spółki farmaceutów pełnią rolę tzw. słupów, a w konsekwencji umożliwiają prowadzenie aptek przez podmioty nieuprawnione. Takie zachowania Krajowy Zjazd Aptekarzy uznaje za spełniające znamiona czynów sprzecznych z zasadami etyki i deontologii zawodowej farmaceuty, o których mowa w szczególności w art. 3 ust. 1, art. 2 ust. 2, art. 15 oraz art. 18 ust. 1 Kodeksu Etyki Aptekarza RP oraz przepisami prawnymi dotyczącymi wykonywania zawodu farmaceuty, w szczególności z art. 21 pkt 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich.
8. Krajowy Zjazd Aptekarzy zwraca się do wszystkich jednostek i organów samorządu aptekarskiego do podejmowania wszelkich działań prawnych, które zmierzać będą do zapobiegania albo eliminowania nagannych zachowań, o których mowa w pkt 1-7.
9. Krajowy Zjazd Aptekarzy upoważnia Naczelną Radę Aptekarską do podjęcia w szczególnych przypadkach decyzji o zawieszeniu w całości lub w części stosowania niniejszej uchwały, w szczególności w sytuacji zmiany prawa lub gdy konieczność taka wynikać będzie z decyzji lub działań organów władz wykonawczej lub sądowej.

Sekretarz

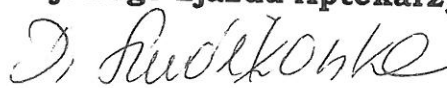
VIII Krajowego Zjazdu Aptekarzy

dr Barbara Jękot

Przewodniczący

VIII Krajowego Zjazdu Aptekarzy

mgr farm. Dorota Smólkowska